

Forgács Anna 1902. január 8. napján született, Budapesten. Kezdetben gépirónóként dolgozott, majd 1918-ban beiratkozott a Vígszínház színitanodájába. Három év múlva már a Belvárosi Színházban lépett fel. Legjelentősebb szerepe 1925-ben, a *Darászfészek* című vígjátékban volt, amelyben egy gimnazista lányt játszott. Forgács Anna nemcsak a színházban, de azon kívül is rendkívül népszerű volt.¹

Eleinte Braun Ferenc udvarolt Forgács Annának, aki feleségül is akarta venni, de a színésznő 1925 februárjában a Santelli-féle vívóteremben megismerkedett Erdélyi Bélával.

Erdélyi Béla meggyanúsította Forgács Annát azzal, hogy Braun Ferenc szeretője,² ezért a két férfi között ún. „lovagias ügy” alakult ki. A párbaj során Erdélyi megsebesítette Braunt, aki emiatt visszavonult, így a párbajt Erdélyi Béla nyerte meg. Ezzel pedig sikerült felkeltenie a színésznő érdeklődését. A naplójában azt írta a férfiről, hogy „Erdélyi Béla a férfiaság megtestesítője, hős és rendíthetetlen lovag, aki a végzetem lesz”.³

Erdélyi Béla és Forgács Anna 1927. március 10. napján házasodott össze, de a frigy nem tartott sokáig. Az asszony egészsége a házasságkötést követő alig két hónappal megrendült, amely miatt rövid ideig a Grünwald-szanatóriumban is gyógykezelték. Ezt követően az egészsége rendbehozatala érdekében az ausztriai Millstattba utazott a házaspár. Azonban 1927. augusztus 20. napján 19 óra körüli időben, amikor a férjével sétálni ment a Millstatt fölött fekvő Pesnier-hegyre, váratlan baleset érte a színésznőt: a séta során a szerpentinútról a mélybe zuhant, majd néhány napnyi ágynyugalom után, 1927. augusztus 24. napján elhunyt.

A színésznőt a halálát követő második napon el is temették, azonban a temetés napján egy névtelen levél érkezett a Millstat-ti Járásbíróságra, amely alapján megindult a nyomozás Forgács Anna halála valódi okának felderítése érdekében. A színésznő holttestét exhumálták, majd a boncolás eredményeképpen megállapították, hogy az esés nem okozhatta a halálát. A gyanú ezzel Erdélyi Bélára terelődött, hiszen ő volt végig Forgács Anna környezetében annak be-tegsége alatt, illetve halálakor is.

De mi érdeke fűződhetett a felesége megöléséhez a gazdag, gyártulajdonos családból származó, idilli házasságban élő férfinak?

Borsos Kitti*

Forgács Anna színésznő halála

1. A színésznő férje, Erdélyi Béla

1.1. Erdélyi Béla tanulmányai

Erdélyi Béla 1903-ban Valkányban, egy igen tehető családba született. Édesapjának, Erdélyi Márknak gőz- és motorekegyára, valamint bérszántási vállalata volt, amely által a család vagyona a 25 milliárd koronát is elérte.⁵ Béla mellé nevelőt is fogadtak a szülők, ennek ellenére ő nem akart – vagy nem tudott – tanulni. Az utolsó igazoltan valódi bizonyítványa szerint csak elégséges minősítést sikerült elérnie. A tanulmányi eredményei azonban nem tartották vissza attól, hogy érettségét és doktori címet is szerezzen.

Erdélyi Béla – elmondása szerint – öt gimnáziumi osztály elvégzése után beiratkozott a Röser-féle kereskedelmi iskolába, ahol 1921. június 29. napján érettségi bizonyítványt szerzett. 1921 őszén Németországba utazott a kereskedelmi tanulmányai folytatása érdekében. Itt több városban – Hallében, Kielben és Königsbergben – is beiratkozott az egyetemre. A königsbergi Albert Mezőgazdasági Egyetemen 1924. március 24-ei keltezéssel diplomát szerzett. Majd egy, a budapesti Madách Imre Főgimnázium által 1924. júniusi keltezéssel kiállított gimnáziumi érettségi bizonyítvánnyal és a Hallei Egyetem végbizonyítványával beiratkozott a berlini Frigyes Vilmos Tudományegyetemre, ahol filozófiai fakultáson 1925. január 30. napján doktorált. Ezt követően, 1925. február elején visszatért Budapestre.

Erdélyi – az előadása ellenére – valójában nem szerzett érettségét. Az érettségi bizonyítványát kiállító Röser Intézet a főváros közepén, az Aradi utca 10. szám alatt található kereskedelmi iskola volt, ahová kizárólag az előkelő családok gyermekei jártak, mert csak ők tud-

„Forgács Anna, aki titokzatos körülmények között halt meg Millstattban.” Képes beszámoló a Pesti Hirlap 1927. augusztus 30-i számában.⁴

* Borsos Kitti, bírósági titkár, Budai Központi Kerületi Bíróság, ORCID: 0009-0002-2766-4555

ták megfizetni a magánintézet tandíját. Bár Röser Alfréd elődjétől egy virágzó iskolát vett át, de az új igazgatónak volt egy szenvedélye: nagyon szerette a löversenyt. Ez a szenvedély azonban rendkívül veszteséges volt, ezért elkezdett pénzt elfogadni az érettségi bizonyítványokért cserébe. A tanulók azonban egyre fogytak, Röser tartozása viszont tovább nőtt, ezért az igazgató 500%-os kamatra vett fel uzsorakölcsönöket, és elkezdte az érettségi bizonyítványok nagybani gyártását, amelyeket 200–300 pengőért adott. A Röser Intézet ebben az időben 1500 hamis bizonyítványt készített. Minden hamis bizonyítványt az intézet igazgatója állított ki, akit emiatt le is tartóztattak.⁶

De nem csupán az érettségi bizonyítványa volt hamis Erdélyi Bélának, a doktori címet is jogosulatlanul használta. Ezt bizonyítja, hogy 1925-ben, amikor a doktori bizonyítványa kelt, Erdélyi Béla nem szerepelt a szakdoktori évkönyvében, amelyben tényleges felavatás esetén mindenképpen benne kellett volna lennie. Továbbá a bizonyítványon Schmidt dékán aláírása szerepelt, aki abban az évben végig Amerikában tartózkodott. Emellett a diploma végén nem volt pecsét, csak egy levágott pecsét volt ráragasztva.

1.2. Erdélyi Béla munkássága

Budapestre történő visszatérését követően Erdélyi Béla az apja, Erdélyi Márk gyárában kezdett dolgozni heti 1 millió korona fizetés ellenében. Az irodai munkát rendkívül unalmasnak találta, helyette inkább különböző lapokat olvasott munkaidőben.

1925-ben Erdélyi Márknak sikerült elnyernie Olaszországban 100 000 hektár földterület felszántását,⁷ amelyhez kapcsolódóan 1925 őszén meg is kötötte a szerződést az Anonima Romana Agricola (A.R.A.) nevű római céggel. A szerződés értelmében Erdélyi 10 gőzeke Olaszországba történő szállítását is vállalta a szántási munkák elvégzése mellett. Erdélyi Márk ezen leányvállalat ellenőrzését a fiára bízta.

Erdélyiék vállalata azonban nem tudta a szerződésben foglaltakat teljesíteni, végül csak 5 garnitúra gőzekét, valamint 186 000 líra értékű alkatrészt tudott leszállítani Olaszországba. Emellett hamar kiderült, hogy a magyar gyártmányú gőzekék nem bírják a vulkanikus talajt megmunkálni.

Mindezek következtében Erdélyi Béla alig több mint egy évnyi Olaszországban való tartózkodása alatt csődbe ment a leányvállalat.

1.3. Erdélyi Béla váltóhamisítási ügyei

Erdélyi Béla mindig nagyon költekező életet élt, gyakran adott vacsorákat. Életvitelét kezdetben az apja finanszírozta, azonban amikor a vállalata hanyatlani kezdett, már nem tudott elegendő pénzt biztosítani fiának. Ezért Erdélyi Béla az életszínvonala fenntartásához váltókat kezdett hamisítani.

Olaszországba való kiutazása előtt Erdélyi Béla hamis váltókkal 130 millió koronát vett fel a Faubel, Szlavaich és Társai Bankháztól. De a hamisítások nem értek véget Magyarországra történő visszatérését követően sem.

1927 tavaszán a Club kávéházban a korábbi ismerőse, Filó József által megismerkedett Borsos Ferencsel, akinek Erdélyi Béla előadta, hogy Kun András gépeket vásárolt tőle, és a vételár fedezetére váltókat adott, amelyeket szeretne leszámoltatni, azonban Kun András nem akar emiatt vidékről feljönni, neki pedig fizetnie kell. Erdélyi ezért arra kérte Borsos Ferencet, hogy helyettesítse Kun Andrást.

Mivel Erdélyi Béla a becsületszavát adta, hogy a váltók valódiak, Borsos Ferenc elvállalta Kun András szerepének eljátszását. Borsos Ferenc ellenszolgáltatást sem kért, de Erdélyi Béla azt mondta neki, hogy amennyiben az ügy sikerül, kap 10 millió koronát.

Ezen megállapodás másnapján akarták az ügyet meg ejteni, azonban Erdélyinek annyi pénze sem volt, hogy azt le tudják bonyolítani. Így csak a következő napon találkoztak a Vígyszínház kávézójában. Innen együtt átmentek a színház fodrászához, aki abban a hiszemben, hogy egy lovasmérkőzésen fog részt venni és emiatt idősebbnek kell tünnie, Borsos Ferencet kimaszkírozta, szakállt ragasztott neki és a haját őszre festette. Erdélyi Béla még egy monoklit és egy kézibőröndöt is vásárolt a szerephez.

Ezt követően Erdélyi taxival a Carlton Szállóba vitette Borsos Ferencet. A szállóba Erdélyi ekkorra több embert odarendelt, akikkel Kun András – azaz Borsos Ferenc – tárgyalt annak érdekében, hogy a szállóban elterjedjen, hogy Kun András ott lakik.

Azonban ezen tárgyalások során a Borsos Ferenc arcára felragasztott szakáll meglazult. Az álca helyrehozatala érdekében vissza kellett menniük a színház fodrászához.

Visszatérve a Carlton Szállóba Borsos Ferenc folytatta a tárgyalást, egészen addig, amíg meg nem érkezett Buschor Károly és dr. Fülöp Miklós, akik 4-5 váltót mutattak fel neki. A váltókon szereplő Kun András aláírást Borsos Ferenc a sajátjának ismerte el. Ezután az urak távoztak.

Erdélyi Béla ekkor közölte Borsos Ferencsel, hogy Buschor Károly csak abban az esetben hajlandó a pénzt kifizetni, ha adnak egy garancialevelet. Erre azonban Borsos Ferenc nem volt hajlandó.

Az ügylettel összefüggésben Erdélyi Béla végül nem adott pénzt Borsos Ferencnek, csupán a vacsoráját és a taxiját fizette ki, ezek együttes összege viszont nem haladta meg a 45 pengőt sem.

De nem ez volt Erdélyi Béla utolsó váltóhamisítási ügye. Borsos Ferencnek volt egy régi jó ismerőse, Arányi Ármin, akivel Erdélyi Bélát a New York vendéglőben ismertette össze. Arányi Ármin ezen találkozó során közölte, hogy egy motorkerékpár eladását tudná közvetíteni, mellyel kapcsolatban Erdélyi érdeklődését fejezte ki.

Másnap Erdélyi Béla azzal fordult Borsos Ferenchez, hogy báró Tornyay Györggyel nem tudja aláírni a váltót, ezért szerezzen egy embert, aki Tornyay György helyett aláír egy 20 000 pengős váltót. Borsos Ferenc felmerülő aggályait Erdélyi Béla azzal szüntette meg, hogy a felesége után majd nagy összegű hozományt fog kapni,

amelyből mindent rendezni fog. Borsos Ferenc ebben a hiszemben megkérdezte Gerencsér Józsefet, aki el is vállalta Tornyay szerepét.

A találkozási a Vadászkürt kávéházban került sor, ahol Gerencsér József báró Tornyay György nevét aláírta. Később azonban az jutott Arányi Ármin tudomására, hogy a báró kiskorú. Emiatt kérdőre is vonta báró Tornyay Györgyöt – azaz Gerencsér Józsefet –, aki a becsületszavát adta, hogy nem kiskorú. Ennek ellenére a pénz felvételére nem került sor.

2. Forgács Anna és Erdélyi Béla kapcsolata

Erdélyi Béla és Forgács Anna kapcsolata kezdettől fogva problémákkal terhelt volt. Forgács Anna túlzottan érzékeny, hisztériás nő volt, aki rögtön öngyilkossággal fenyegetőzött, ha valaki felingerelte. Erdélyi pedig durván bánt vele, gyakran meg is verte. 1926 nyarán egy vacsora után Forgács Anna – Erdélyi Béla megítélése szerint – torzképet vágott, emiatt Erdélyi bottal ráütött Annára, majd amikor újból rá akart ütni, azt a társaságban lévő férfiak megakadályozták. De nem ez volt az egyedüli eset, amikor Erdélyi Béla nyilvános helyen bántalmazta a színésznőt.

Néhány hónappal később szórakozni indultak egy társasággal, de a társaság tagjai összekülönböztek, ezért a nőket haza akarták küldeni. Ekkor Erdélyi Béla annak érdekében, hogy Forgács Anna kiszálljon a kocsiból, olyan erővel ráütött a nőre egy bottal, hogy a bot kettétört. Forgács Anna segítségére a társaság egyik férfi tagja sietett, aki a nőt egy taxiba ültette, de onnan Erdélyi Béla kirángatta, és közölte vele, hogy a viselkedése miatt még két pofont fog kapni.

A bántalmazások karácsonykor is folytatódtak. Ekkor Erdélyi Béla ököllel megütötte Forgács Annát, majd a nyakát is megragadta, amely miatt Anna rosszul lett. Erdélyi ekkor távozott onnan.⁸

Erdélyi Béla brutalitása miatt Forgács Anna 1927 elején szakítani akart vele, azonban Erdélyi Béla ekkor is megverte a nőt.

Erdélyi nem titkolta Forgács Anna iránti utálatát, mások előtt úgy nyilatkozott, hogy: „Ugy utálok Annát, mint a rühes kutyát”,⁹ valamint: „egy ezredes őt [Erdélyit] nem tartja uri embernek, mert aprókat üt a Forgács Anna fejére”.¹⁰

Ezen előzmények után mindenkit meglepett, amikor Erdélyi Béla azzal kereste fel Forgács Anna apját, Feuer Gézárt, hogy feleségül akarja venni a lányát. Feuer a házasságkötés hírére kijelentette, hogy annak megkötése után 25 millió koronát fog adni hozományként.

A házasságkötés napját 1927. március 7-ére tűzték ki, azonban azt el kellett halasztani, mert a tanúk nem jelennek meg.

Két nap múlva Forgács Anna sírva kereste fel az apját, hogy szükségük lenne 100 millió koronára, mert Erdélyi Béla most tudna egy műtrágyához kapcsolódó vállalkozásba bekapcsolódni, viszont ha nem kapják meg a pénzt,

akkor házasságot sem tudnak kötni. A lánya állapota annyira meghatotta Feuer Gézárt, hogy a korábban ígért 25 millió koronán felül további 45 millió koronát ígért neki. Így a hozomány 70 millió korona lett.

Végül a házasságot 1927. március 10. napján kötötték meg.

A házasságkötés után Erdélyi Béla aláíratott egy dokumentumot a feleségével, amely szerint bármikor kész elválni, és semmilyen anyagi juttatásra nem tart igényt, valamint kölcsönös életbiztosítás megkötésének lehetőségétől kezdett érdeklődni.

2.1. A házastársak kölcsönös biztosítása

Erdélyi Béla először ismerőséhez, Dárdai Gáborhoz, a Pátia Biztosító Intézet cégvezetőjéhez fordult azzal, hogy szeretné magát és feleségét 10 000 dollárra biztosítani. A cégvezető azon kérdésére, hogy miből fogja finanszírozni a biztosítási díjat, Erdélyi azt válaszolta, hogy könnyűszerrel ki tudja azt fizetni, mert az olaszországi vállalkozásából nagy jövedelme származik.

Dárdai Gábor a biztosítás elvállalása előtt a biztosítási intézet orvosához, dr. Szilárd Bertalanhoz fordult, mivel az orvos korábban már vizsgálta Forgács Annát, így tisztában volt az asszony egészségügyi állapotával. Az orvos azonban kijelentette, hogy nemhogy 10 000 dollárra, de még 500 dollárra történő biztosítását sem vállalná az asszonynak. Figyelemmel az orvos nyilatkozatára, Dárdai Gábor nem kötött biztosítást Erdélyi Bélával.

Ezt követően Erdélyi Béla egy másik ismerőséhez, dr. László Ernő orvoshoz fordult, akit – a Frankfurti Életbiztosító Társaság vezérigazgatójával, Solti Jánossal való jó ismeretségére figyelemmel – megkért, hogy hívja fel a társaságot, és közvetítsen számára egy előnyös biztosítást. Az orvos eleget is tett Erdélyi kérésének, és egy találkozót beszélt meg Solti János vezérigazgatóval.

Az egyeztetés során a vezérigazgató tájékoztatta Erdélyit, hogy kölcsönös életbiztosítást csak abban az esetben szokás kötni, ha a feleség a jobban kereső fél, illetve ha vannak már gyerekek, és a férj a feleség halála esetén elveszítheti a jövedelmét.¹¹ A vezérigazgató arról is tájékoztatta Erdélyi Bélát, hogy a társaság által meghatározott szerződési feltételek szerint az életbiztosítás összege halál esetén azonnal esedékes, egyéb esetben csak 20 év múlva.

Erdélyi Béla ennek hallatán kijelentette, hogy kölcsönös balesetbiztosítást is kíván kötni, valamint, hogy a szerződés megkötésekor 50–100 dollárt fizetne, míg a fennmaradó összeget Rómából utalná át.¹²

A szerződés megkötése előtt a Frankfurti Életbiztosító Társaság orvosai megvizsgálták a házaspárt. Mivel mindkettőjüket egészségesnek találták, így megkötötték a kölcsönös élet- és balesetbiztosítást, amelynek érvényessége 1927. április 1. napján kezdődött és 10 000 dollárra, baleset folytán való elhalálozás esetén pedig 20 000 dollárra szűlt.

A szerződés megkötésekor a biztosítási díjból Erdélyi Béla végül 130 dollárt fizetett ki, de valójában ezt sem ő teljesítette. Erdélyi Béla csak 30 dollárt adott át, a fenn-

maradó 100 dollár dr. László Ernő jutaléka volt, amelyet Erdélyi kölcsönkért tőle.

A biztosítási szerződés megkötése után két hónap sem telt el, és Erdélyi Béla már a felesége életére tört.

3. Az 1927. májusi mérgezés

1927 áprilisában Erdélyi Béla több alkalommal felkereste dr. Klár Zoltán orvost annak érdekében, hogy az álmatlanságára írjon fel neki veronált. Az orvos alkalmanként 10-10 darab félgrammos veronátablettát írt fel, amelyből Erdélyi Béla először 1927. május 8. napján adott be feleségének.

Aznap este Erdélyi Béla és Forgács Anna a New York Kávéházban vacsorázott, ahol az asszony kifejezetten jó étvágyal evett. Ennek ellenére, amikor visszaértek a Britannia Szállodába, ahol ekkor laktak, Erdélyi Béla közölte feleségével, hogy vegyen be étvágygerjesztő pasztillát, amelyet át is adott neki. Mivel az asszony nem akarta a gyógyszereket bevenni, ezért Erdélyi Béla 100 pengőt ígért neki. Így Forgács Anna bevette a veronátablettákat.¹³

Forgács Anna a gyógyszer bevétele után azonnal rosszul lett. Erre azonban Erdélyi Béla azt mondta a feleségének, hogy azért lett rosszul, mert túl kevés étvágyjavítót vett be. Ekkor további tablettákat adott át az asszonynak. Forgács Anna ettől ismét rosszul lett, majd elaludt.

Reggel rosszul ébredt, aluszékony volt, felkelni sem tudott az ágyból. Mivel a nap folyamán nem javult az állapota, délután orvos is megvizsgálta, de csak keserűvizet adott hányás ellen.

Másnap ismét megvizsgálta az orvos. Ezen vizsgálat során viszont csak Forgács Anna és az orvos volt jelen. Az orvos azon kérdésére, hogy mit csinált, amitől ilyen rosszul van, Forgács Anna azt válaszolta, hogy „esküszöm nem tudok semmiről semmit. Csak azt tudom, hogy napok óta rosszul vagyok, nem ettem egy falatot sem és csak azt vettem be, amit a Béla adott.”¹⁴ A vizsgálat közben az asszony egyre gyengébb lett és már csak mereven nézett maga elé.

Az orvosi vizsgálat ideje alatt Forgács Anna szülei is megérkeztek a szállodába, akikkel Erdélyi Béla közölte, hogy ne zavarják Annát, mert alszik. Ennek eleget téve a szülők a szálló halljában várakoztak. Erdélyi Béla pedig előbb a Pátria Kávéházba, majd a New York Kávéházba ment, ahol több ismerősével megvacsorázott.

Amíg Erdélyi távol volt, megérkezett dr. Szász Zoltán orvos is, aki Forgács Anna szüleivel bement az asszonyhoz. Az asszony azonban ekkor már nem aludt, hanem eszméletlen volt, reflexei szinte teljes mértékben hiányoztak.

Mivel minden tünet gyógyszeres mérgezésre utalt, az orvos elkezdett a szobában kutakodni. De csak egy megkezdett inzulinos dobozt talált, mert ekkor hazaért Erdélyi Béla. Az orvos azon kérdésére, hogy a felesége mit vett be, Erdélyi azt a választ adta, hogy ő nem adott be semmit.

Mivel Forgács Anna állapota tovább romlott, az eszméletlen asszonyt 1927. május 10. napján az éjjeli órákban bevitték a Grünwald szanatóriumba.

A szanatóriumban Forgács Anna állapota a kezdeti javulás után ismét romlani kezdett, ezért a szanatórium főorvosa megkérdezte Erdélyi Bélát, hogy mit adott be a feleségének. Erdélyi erre azt válaszolta, hogy csak két vagy három tablettát veronált, de ő 7-8 darabot szokott bevenni.

Erdélyi Béla nyilatkozata alapján a főorvos megállapította, hogy Forgács Anna állapotát gyógyszeres mérgezés idézte elő, és megtiltotta, hogy a hozzátartozók ételt vigyenek be, és felügyelet nélkül látogassák a beteget.¹⁵

Az intézkedéseket követően a beteg állapota javulni kezdett, majd május 13-án haza is engedték.

Ezt követően a házaspár Forgács Anna egészségének rendbehozatala érdekében először Tátraszékplakra akart utazni, majd elhatározták, hogy Millstattba utaznak. Erre 1927. július 2. napján került sor. Itt először a See-villában, majd augusztus 5-től a Lindenhof szállóban laktak.

4. A millstatti események

A házaspár kapcsolata Millstattban sem lett kiegyensúlyozottabb. Erdélyi Béla itt is folytatta a felesége bántalmazását. Több alkalommal súlyosan megverte, emellett megfojtásával is megfenyegette.

A nézeteltéréseket fokozta, hogy július elejére Erdélyi Bélának elfogyott a pénze. A feleségén keresztül Feuer Gézátlól is megpróbált pénzt kérni, valamint felkereste az ugyanabban a szállodában megszálló dr. Gáldy Nándort is, arra hivatkozással, hogy Olaszországból átutalást kellett volna kapnia, de az nem érkezett meg. Dr. Gáldy Nándor adott is neki pénzt. Később ezen tartozását Erdélyi megadta neki, de azt is csak egy újabb, a szálloda tulajdonosától kért kölcsönből tudta teljesíteni. Erdélyit azonban nemcsak a rendelkezésére álló pénz hiánya, hanem a korábban kiállított váltók lejáratának határideje is fenyegette, hiszen azok kifizetését augusztus 15-re, majd 23-ra, végül 25-re ígérte.

4.1. Forgács Anna balesete

A gyakori nézeteltérések ellenére Erdélyi Béla és felesége igyekezett azt a látszatot fenntartani, hogy teljes harmóniában élnek, ezért 1927. augusztus 20. napján elmentek kettesben sétálni a Pesentheiner Grabenen fekvő fennsíkra és a Kanzel-hegyre.

A fennsíkról egy, a fürdővendégek által kedvelt, kb. 110 méter hosszú és 80 centiméter széles szerpentínút vezetett a vízeséshez. Ezen útszakasz biztonságos volt, annak ellenére, hogy az út mellett néhány méternyi lejtőt követően kb. 13 méteres szakadék húzódott. Korábban itt nem történt még baleset.

A séta során az út széle felől, a férjébe karolva ment Forgács Anna. Erdélyi Béla azonban hirtelen kitolta a feleségét az út széle felé, melyhez az út szűkossége miatt igen enyhe nyomás is elegendő lehetett.

Erdélyi Béla ekkor meg sem nézte, hogy felesége hova esett, hogy tudna-e neki segíteni, hanem elfutott Millstattba, hogy onnan szerezzen segítséget.

A lökés hatására Forgács Anna a lejtőre került, azon végigsúszott, de nem esett le a szakadékba, mert a szakadék szélén lévő fenyőfák ágaiban fennakadt a botja. Ezt követően a saját erejéből visszamászott a szerpentinútra és ő is elindult Millstattba.

Már majdnem meg is érkezett, amikor összetalálkozott az Erdélyi Béla által szervezett mentőcsapattal. Erdélyinét az autóra ültették, majd elvitték a szállásukra, ahol orvos is megvizsgálta. Dr. Pichler József orvos megállapította, hogy az asszony csak karcolásokat és apróbb zúzódásokat szerzett, komolyabb sérülések nélkül megúsza a bal esetet, ezért nem kell huzamosabb ideig ágyban maradnia.

Amikor Forgács Annát kérdezték, hogy hogyan történt az eset „azt mondta, hogy megszedült és gurult-gurult, majd Erdélyi Béla felé fordulva azt mondta tisztán érthetően, német nyelven »Lieber Bela mir scheint, als du mich gestossen hast.« /:»kedves Bélám úgy érzem, mint-hogyha meglöktél volna«/ utóbb pedig [...] a következő kijelentést tette »Nem úgy értettem, hogy Béla meglökött, hanem az volt az érzésem, mintha utánam kapott volna. Éreztem, hogy Béla keze utánam nyult, mintha megakart volna fogni s elkapott volna, ha tudott volna.«¹⁶

4.2. Forgács Anna halála

Forgács Annát a következő napokban sokan meglátogatták. Az asszony életvidám volt, a férjével még kártyáztott is. Állapotára figyelemmel csak könnyű orvosságot kapott.

Erdélyi Béla azonban amikor elment kiváltani a feleségének felírt gyógyszert, a gyógyszerésznek előadta, hogy a felesége állapota miatt nagyon ideges, ezért kérte, hogy a patikus adjon neki recept nélkül veronált. A gyógyszerész megtagadta a kérését, helyette recept nélkül is kapható, ártalmatlanabb szert javasolt. Ezt azonban Erdélyi Béla elutasította.

Augusztus 22-én Erdélyi Béla azzal kereste fel dr. Pichler József orvost, hogy írjon fel neki veronált, mert nagyon ideges és nem tud aludni. Az orvos 15 darab veronált írt neki, amelyet Erdélyi gyorsan el is ment kiváltani.

Hazaérvén akkora adag veronált adott be feleségének, hogy az asszony mély álomba zuhant. Annak érdekében, hogy a felesége állapota senkinek se tűnjön fel, a szoba ajtajára kitette a táblát, hogy ne zavarják őket.

Másnap, amikor az orvos meg akarta látogatni Forgács Annát, Erdélyi Béla mondta neki, hogy alszik a felesége, így inkább most ne zavarja.

Augusztus 24-én a délelőtti órákban a szálloda lakói közül többen meg akarták látogatni Forgács Annát, de Erdélyi Béla a szoba ajtaját résznyire nyitva annyit mondott nekik, hogy nagyon rossz éjszakájuk volt, ezért Anna alszik, ne zavarják, menjenek inkább a strandra.

Ezt követően Erdélyi Béla Thiem Hilda nevű szobalánnyal kitararította a szobát. A nő takarítás közben hallotta, ahogyan Forgács Anna hörgő, csuklásszerű hangokat ad ki, amely olyan volt, mintha fuldoklott vagy hányni akart volna. Az asszony ekkor a hátán feküdt csukott szemmel, az arca fel volt fúvódva és kékes színű volt.

A szobalány figyelmeztette Erdélyi Bélát, hogy a felesége hányni akar, azonban Erdélyi csak annyit válaszolt, hogy „ó dehogy, nem hányni csak a zuhanásról álmodik”.¹⁷ Ekkor fentebb húzta a takarót úgy, hogy az Forgács Anna orrát is eltakarta. A szobalány figyelmeztette a férfit, hogy a takarótól nem fog a felesége levegőt kapni, és meg fog fulladni. Ekkor Erdélyi lehúzta a takarót Forgács Anna szájáig.

Amikor a szobalány végzett a takarítással, Erdélyi Béla egyedül maradt a szobában a feleségével. Rövid idő múlva azonban Erdélyi is elhagyta a szobát, és a többi szállóvendég után ment a strandra, majd ebédelni indultak.

Ebéd előtt dr. Gáldy Nándor meg akarta nézni, hogy hogy van Forgács Anna. A látogatást Erdélyi Béla ekkor már nem ellenezte. A szobához érve Erdélyi kinyitotta az ajtót és Gáldyt előreengedve beléptek a szobába.

A szobában történetekre dr. Gáldy Nándor így emlékezett vissza:

„A szobában derült fény mindenütt, az ágyban pedig ott fekszik hátán, hanyattfeküdvé Anna és alszik. Olyan nyugodt volt, mintha aludna. Két keze mint annak aki mélyen alszik, rendesen, nyugodtan le van téve a paplanra. Ekkor Erdélyi felé fordultam, mire ő azt mondta: »Látod, hogy most is milyen mélyen alszik.« Amint jobban előre hajoltam, láttam hogy egy légy van Anna felső ajkán, ott sétál és a beteg meg sem mozdul. Egy pillanatra borzalmas érzés szállt meg, s mondtam, szent Isten, mi van itt, ez nem természetes dolog. Hiszen még az alvó ember is önkéntelenül reagál ha légy mászik az arcán. Még közelebb lépek, látom, hogy nem mozdul, megfogom a kezét és szólítom: »Annus, Annus.« Erdélyi megint azt mondotta: »Látod milyen mélyen alszik.« »Ez már nem alvás« válaszoltam, én a legrosszabtól tartok, itt segíteni kell, amíg lehet és elkezdtem kiabálni, orvost! orvost!”¹⁸

Dr. Gáldy Nándor ekkor elrohant a szálloda orvosáért, aki megállapította, hogy Forgács Anna meghalt. Eközben Erdélyi Béla csak „azt hajtogatta, hogy »ez nem igaz, nem létezik«, majd odadólt az ágyra és megcsokolta a feleségét.”¹⁹

Dr. Pichler József orvos is megvizsgálta Forgács Annát. Megállapította, hogy nem sokkal a vizsgálat előtt hunyt el, mert a teste még nem hűlt ki. Az orvos ekkor a hulla nyakán gyanús sávot talált, de mivel a fojtogatás és zsinegelés nyomainak felismerésében nem rendelkezett elég gyakorlattal, valamint Erdélyi Béla irányába maradtalan bizalommal volt, nem merte megállapítani, hogy erőszakos halált halt az asszony. Inkább szívbénulást állapított meg a halál okaként.

De nem csak dr. Pichler József látta a hulla nyakán lévő foltot, hanem a hulla öltöztetését ellátó asszony is. Elmondása szerint olyan volt Forgács Anna nyaka, mint egy akasztott embernek.

Mindeközben Erdélyi Béla gyorsan össze is csomagolta a felesége holmijait, amelyből Thiem Hilda szobalánynak adta Forgács Anna selyemsálját, egy púderesdobozt, egy illatszeres üvegcsét, egy ajakpirosítót és egy vörös

folyadékot tartalmazó orvosságos üveget, ezen utóbbit az az utasítással, hogy azt dobja ki. Ezt követően Erdélyi Béla elment a postahivatalba és táviratot küldött az anyjának, valamint Forgács Anna apjának arról, hogy a felesége szerencsétlenül leesett és agyrázkódás következtében elhunyt. Emellett táviratot küldött a Faubel, Szlavaich és Társai Bankháznak, melyben tájékoztatta őket a halálesetről, valamint dr. Fülöp Miklós ügyvédnek is, akit arra kért, hogy a váltókat tartsa vissza.

Dr. Pichler József másnap, augusztus 25-én a hullaházban is megtekintette az asszony testét. Ekkorra az előző napon észlelnél sokkal erősebb és nagyobb kiterjedésű elváltozás volt a nyakon. Már a fültől a gégefőig húzódott a sáv. De nem az orvos volt az egyedüli, aki ezen a napon megtekintette a hullát. Valamennyien észlelték a foltot, azonban mivel nem voltak biztosak abban, hogy bűncselekmény történt, nem tettek bejelentést.

Forgács Anna szülei augusztus 26-án reggel érkeztek meg Millstattba. Ők is meg szerették volna nézni lányuk holttestét, azonban erről lebeszélte őket Erdélyi Béla és dr. Gáldy Nándor.

4.3. Forgács Anna temetése és exhumálása

A temetési engedélyt Greil Frigyes országos törvényszéki főtanácsos adta ki, aki a Millstatti Járásbíróságon helyettesítési feladatokat látott el augusztus elejétől szeptember 15. napjáig. Mivel nem ismerte a helyet, ahol Forgács Anna lezuhant, csak a nyomozás után akart nyilatkozni a temetési engedély megadásáról.

Greil Frigyes 1927. augusztus 26-án azonban mégis megadta az engedélyt, mivel „körülbelül hat ivre terjedő csendőri jelentés érkezett be közben, amely minden idegen embernek kétségét kizárta és különösen kiemelte azt, hogy a házastársak a legjobb egyetértésben éltek. Megemlítem, hogy magában a jelentésben semmiféle sérülésről nem volt szó, sem pedig arról, hogy a nyakon sérülés lett volna, erről nekem nem volt tudomásom.”²⁰

Az engedély kiadása után még aznap 15 órakor akarták megtartani a temetést, azonban Erdélyi Béla nem szeretne volna Anna szüleit feltartani, ezért a temetést 13 órakor tartották meg.

Másnap azonban a Millstatti Járásbíróságra névtelen levél érkezett, amelyben Forgács Anna halálának gyanús körülményeire hívták fel a figyelmet. Nyomban el is rendelték a holttest exhumálását.

A boncolás során a nyakon lévő sávok már a nyak mindkét oldalán teljesen ki voltak fejlődve, és el voltak színeződve, de a tarkónál is látszódtak. Emellett a bal oldali hetedik borda is el volt törve. Egyéb belső sérülést viszont nem találtak. A nyaki sérüléseket a millstatti boncolást végző orvos megfojtási nyomoknak, míg a klagenfurti törvényszéki orvosok zsinogelési barázdáknak minősítették. A vegyvizsgálatra elküldött hullarészekből megállapították, hogy az asszonynak még életében 2-3 grammnál több veronált adott be.

A boncolás eredménye miatt a Klagenfurti Tartományi Bíróság elfogatóparancsot bocsátott ki Erdélyi Bélá-

val és dr. Gáldy Nándorral szemben. Az elfogatóparancsot továbbították a bécsi rendőrség részére, azonban mivel a terheltek már elhagyták Ausztria területét, a Bécsi Rendőrigazgatóság telefonon vette fel a kapcsolatot a Budapesti Főkapitánysággal, hogy gyilkosság gyanúja miatt rendeljék el az azonnali letartóztatásukat.

A Déli pályaudvarra 9 óra 30 perckor érkezett be a vonat Erdélyi Bélával, dr. Gáldy Nándorral, Erdélyi édesanyjával és Forgács Anna szüleivel. A családtagok és dr. Gáldy Nándor autóba ültek, és elindultak a város felé. Erdélyi azonban a peronon maradt, mert ott várta az ügyvédje, dr. Darvay János, aki tájékoztatta Erdélyit, hogy a felesége halála kapcsán milyen találgatások keringenek. A rendőrség Erdélyi Bélát a peronon elfogta és őrizetbe vette.²¹

5. A vádirat

A Budapesti Királyi Ügyészség 1928. július 3. napján, 58454/1928.kü. számon nyújtotta be vádiratát Erdélyi Béla és társai ügyében.

Az ügyészség Erdélyi Bélát gyilkosság kísérletével és gyilkossággal vádolta, mert a

„felesége született Forgács Anna életét előre megfontolt szándékból kioltani megkezdte az által, hogy Budapesten 1927. évi május hó 8.-án és azt követő napokban veronálnak többszöri adagolásával megmérgezte, ekként megkezdett cselekményét azonban rajta kívül fekvő azon okból, hogy felesége életét a szakszerű orvosi kezelés megmentette, – be nem végezhetette, azonban feleségét szül. Forgács Annát Millstattban az 1927. évi augusztus 20–24.-ig eltelt öt nap alatt a Pesentheimer hegyen a vizesés fennsíkjánál elvonuló szerpentin utról ölési szándékkal történt de halálos eredménnyel nem járó letaszítás és ezt követőleg ugyancsak ölési szándékkal veronállal történt megmérgezés után a halál bekövetkezésének siettetése céljából 1927. évi augusztus hó 24. napján délben előre megfontolt szándékból, az által, hogy nyakára szoritott zsinoggal megfojtotta, – megölte.”²²

Ezen túlmenően összesen 28 rendbeli magánokirathamisítás büntetével, felbujtóként elkövetett 5 rendbeli közokirathamisítás büntetével, valamint 2 rendbeli csalás büntetével vádolta, amely egy esetben kísérleti szakban maradt.²³

Borsos Ferencet, Filó Józsefet és Gerencsér Józsefet²⁴ magánokirathamisítás büntetével és csalás büntetével, míg Danielszky Miklóst közokirat-hamisítás büntetével vádolta az ügyészség.²⁵

6. Az elsőfokú bírósági eljárás

Erdélyi Béla és társai ügyében elsőfokon a Budapesti Királyi Büntető Törvényszék dr. Schadl Ernő királyi törvényszéki tanácselnök vezette tanácsa járt el. Az ügyész-

séget dr. Temesváry Gyula királyi ügyész képviselte. Erdélyi Béla meghatalmazott védője dr. Gál Jenő volt, a többi vádlottat dr. Zimmermann Géza, dr. Róth Béla, dr. Rubin László, valamint dr. Szentpétery Gyula képviselte.

Az elsőfokú bíróság 1928. november 17. napja és 1929. február 5. napja között 31 tárgyalási napot tartott, amely során a vádlottak mellett számos tanút és több szakértőt is kihallgattak.

6.1. A bizonyítási eljárás

6.1.1. A vádlottak vallomásai

Erdélyi Béla a terhére rótt gyilkosságban és annak kísérletében tagadta bűnösségét. Tagadta, hogy felesége életére tört volna, de elismerte, hogy mind Budapesten, mind Millstattban bántalmazta az asszonyt, ahogy azt is elismerte, hogy két alkalommal bottal is megütötte, de elmondása szerint a bot nem a feleségén tört ketté, hanem, mert ráütött vele arra az autóra, amelyben Forgács Anna ült.

A veréseket Erdélyi Béla azzal magyarázta, hogy a felesége azokat a nemi kielégüléseként maga kívánta, és vitte bele őt. Nyilatkozata szerint „Annának tulhajtott nemi élete magyarázza ami összezördüléseinket is. Különösen gyakori volt ez közöttünk, amikor én szolid életem következtében az ő tulhajtott nemi kívánságainak nem tudtam eleget tenni.”²⁷

Tagadta, hogy utálta Forgács Annát, ilyen tartalmú kijelentést sem tett. Szerette a feleségét, ezért is vette el. De elmondása szerint nem ez volt az egyedüli indoka a házasságkötésüknek. Forgács Anna könyörgött neki, hogy vegye el, mert más állapotban van, kérésének nyomatékot adva öngyilkossággal is fenyegetőzött.

Nyilatkozata szerint nem kért hozományt Forgács Anna apjától, és az életbiztosítás is Anna ötlete volt, hogy ezzel tűntessék fel komolyabb színben a házasságukat. Csak tréfából íratott alá feleségével olyan dokumentumot, hogy válás esetén semmire sem tart igényt.

Erdélyi előadása szerint Forgács Anna nagyon túlhajtott volt, morfiummal és kokainnal élt, valamint az álmatlanságára veronált szedett, ennek ellenére tagadta, hogy ő veronált adott volna be az asszonynak. A májusi eset kapcsán elmondta, hogy a felesége étvágytalanságra két darab gyógyszert szokott bevenni, attól lett rosszul. Máskor is előfordult, hogy egy napig nem tudott kikelni az ágyból, ezért nem tartotta szükségesnek, hogy orvost hívjon hozzá.

Erdélyi azt is tagadta, hogy a feleségét a szerpentínútról lelökte volna. Előadása szerint a felesége szédült és tériszonyban szenvedett, ezért valahogyan megcsúszott, és azonnal elkezdett zuhanni.

„Én utánakaptam Annának, lebbenő szoknyájába próbáltam belekapaszkodni, de nem tudtam, mert olyan gyorsan zuhant. Erre levágtam magamat a földre és utánanéztem. De nem hallottam már semmit, csak a vizeses óriási zuhogása hallatszott. [...] Az én lelkiismeretem nyugodt és mondhatom: lenéztem, hogy mi történt szegény Annával.”²⁸

Elmondása szerint mindenhol kereste a feleségét, de nem találta, ezért elkezdett futni, hogy mentőexpedíciót szervezzen. Hangsúlyozta, hogy ha le akarta volna lökni a feleségét, akkor a kilátóból is kilökhette volna a 60–80 méteres mélységbe.

Erdélyi Béla a felesége nyakán, a halála után felfedezett nyomokkal kapcsolatban előadta, hogy azok attól az ingtől keletkezhetnek, amelybe a zsidó szokásoknak megfelelően a holttestet felöltöztették.

A gyilkossággal ellentétben, Erdélyi Béla elismerte bűnösségét a váltóhamisításokkal kapcsolatban. Előadta, hogy mielőtt Rómába utazott, a Faubel, Szlavai és Társai Bankháztól 130 millió korona kölcsönt vett fel, amely fedezetül 6 darab hamis váltót adott. A kölcsönre azért volt szüksége, mert meg akarta szöktetni Annát, és így akarta a megélhetésüket biztosítani. Azonban később megfontolta magát.

Nyilatkozata szerint a váltókon szereplő aláírásokat Borsos Ferenc, Dánielszky Miklós, Gerecsér József és ő maga hamisította. De Forgács Anna is részt vett a hamisításban. Filó József viszont nem követte el a terhére rótt cselekményt.

A többi vádlott közül Borsos Ferenc elismerte bűnösségét a terhére rótt bűncselekményekben. Filó József részben – csak a család kapcsán – ismerte el bűnösségét, nyilatkozata szerint 1927 tavaszán Erdélyi Béla kérte meg, hogy 4 váltóra hamisítsa rá Kun András aláírását. Erre azonban Filó nem vállalkozott, de Erdélyi figyelmébe ajánlotta Borsos Ferencet. Filó József tagadta, hogy más személy nevében váltókat aláírt volna. Dánielszky Miklós tagadta a terhére rótt cselekmények elkövetését, nyilatkozata szerint csak kazánkönyveket írt meg Erdélyi Béla helyett és kérésére.

„Greil osztrák vizsgálóbíró megmutatja, hogyan fojthatták meg Forgács Annát.” Beszámoló a tárgyalásról a *Friss Ujság* 1928. november 23-i számában.²⁶

6.1.2. Egyéb bizonyítási eszközök

A nyomozás során Forgács Anna lezuhanásának körülményei vizsgálatára helyszíni szemlét is tartottak. A szemle során bábuval rekonstruálták a történeteket, amelynek az eredményét a bírósági tárgyaláson is ismertették.

Ezen próbaesések is alátámasztották, hogy egy apró lökés is elegendő lehetett az asszony lezuhanásához. Lökés nélkül, a botjára támaszkodva nem lett volna lehetősége lecsúszni. A bábu minden alkalommal kétszer pördült meg és ugyanaz a fa fogta fel, amely Forgács Annát is. Megállapították, hogy amennyiben a fa nem fogja meg az asszonyt, akkor biztosan lezuhant volna a 18 méteres szakadékba, ahol biztosan életét veszítette volna.

Az asszony holttestén található sérülések megvizsgálása érdekében a tárgyaláson is bemutatásra került – preparáltan – Forgács Anna nyakának sérüléssel érintett része.

Emellett számos tanút kihallgatott a törvényszék. A tanúk közül szükséges kiemelni dr. Pichler József orvos tanúvallomását, hiszen ő volt az, aki Forgács Annát a lezuhanás után, majd a halál beálltát követően megvizsgálta, és a boncolásnál is jelen volt.

Nyilatkozata szerint a balesetet követően Forgács Anna egész testét megvizsgálta, de „sérülései nem voltak sulyosak, inkább csak horzsolások voltak. [...] A nyakon semmiféle sérülés nem volt látható.”²⁹ Két nap múlva, 1927. augusztus 22-én azzal kereste fel az orvost Erdélyi Béla, hogy a feleségének könnyű orvosságot írjon fel, amelytől a fájdalmai enyhülnek, és a sebei meggyógyulnak. Ezzel szemben kérte, hogy saját részére írjon fel veronált, mert nagyon nyugtalan és aludni sem tud. Aznap meg is vizsgálta az orvos az asszonyt, aki ekkor az ágy szélén ült és egy tűkőrrel a kezében könnyedén beszélgetett. Az eredeti tervek szerint az orvos naponta meglátogatta volna Forgács Annát az állapota ellenőrzése érdekében.³⁰

Másnap Pichler doktor a szálló lépcsőházában össetalálkozott Erdélyi Bélával. Az orvos érdeklődött Forgács Anna állapota iránt és kijelentette, hogy meg akarja látogatni. Erre azonban Erdélyi közölte, hogy a felesége alszik, ezért ne menjen fel hozzá.

A következő napon éppen egy másik betegnél volt az orvos, amikor az anyós jött érte azzal, hogy azonnal kéri Forgács Annához. Az orvos rögtön el is indult. A szálló lépcsőházában azonban a szállótulajdonos már Forgács Anna halálhírét közölte vele.

Amikor felért Erdélyiék szobájába, megvizsgálta az asszonyt.

„A hulla látszólag békésen és nyugodtan feküdt és semmi jele az erőszakos halálnak első tekintetre nem látszott. Megnéztem az egész testet alaposan és ekkor a nyak jobb felén bizonyos bőrelváltozásokat láttam. [...] A bőrelváltozások a zuhanással semmiféle összeköttetésben nem állnak és én természetesen mindjárt meg is kérdeztem Erdélyi Bélát, hogy mit jelent ez a folt? Erdélyi egy elutasító kézmozdulattal azt felelte, hogy ez már előbb is megvolt. [...] Amikor Erdélyi Bélával beszéltem, megkérdezte, hogy milyen benyomást teszt rá a halott. Nehezen halt-e meg a felesége.”³¹

Az orvos az eltelt napok száma alapján kizártnak tartotta, hogy a baleset következményeként halhatott volna meg az asszony, így végül szívbenulást állapított meg a halál okaként. Mivel nem volt biztos a megállapításában, ezért a holttest boncolásánál is részt kívánt venni.

A temetőben elvégzett boncolás során nézőként volt jelen, és a jegyzőkönyv szerkesztésében segédkezett. A boncolás alapján arra az álláspontja jutott, hogy Forgács Anna halálát kézzel való megfojtás okozta. Ezen álláspontját a bíróság előtt annyiban módosította, hogy sállal és kézzel történhetett a gyilkosság.³²

„A fulladásos halál mellett szóló positívum a következő: A szív és a léleközpontum ellenállóképessége a veronálmérgezés következtében teljesen legyengült. Ezt a legyengült szervezetet azonban fojtogatásnak vagy zsinegelésnek vetették alá, s fojtogatás következtében sokk keletkezett és ez okozta a halálát. A megfojtásos halál tehát teljes önkivületi állapotban érte a beteget, aki ilyen módon egyáltalán nem tudott védekezni. A sokk következtében rendkívül gyorsan halt meg, éppen emiatt nem tudtak a holttesten a fulladásos halál tipikus jelei kiképződni.”³³

Erre az álláspontra helyezkedett dr. Langer János is, aki az asszony boncolását végezte. Véleménye szerint

„A nyakon [...] a nyomás halál előtt alkalmazott és csak az elszíneződés történt meg a halál után. Ezek a nyomok a bőrszövet kiszáradásából keletkeztek. Az erőszakos megszorítás következtében ugyanis a szövetekből a nedvek a megszorítás következtében eltávoztak s mivel a halál után nincsen vérkeringés, oda nem térhettek vissza. Ha az illető a szorítás után nem hal meg, a szövetnedvek visszatérnek oda, tehát kiszáradás nem következik be. Ha azonban rögtön jön a halál, a szövetnedvek nem tudnak többé visszatérni és megkezdődik a kiszáradás.”³⁴

Az orvosok feltevését dr. Kenyeres Balázs orvosszakértő is megerősítette. Véleménye szerint, mivel a vérbeszűrődés az első bőrsejtszövet alatti izomban is megtalálható volt, így az nem keletkezhetett a sértett halála után. Álláspontja szerint

„a nyakon talált barázda föltétlen egy zsinegszerű tárgy nyomásától ered, amely a halál előidézésére elegendő volt. Semmi más okát a halálnak megállapítani nem lehet, és semmi olyan adat nincsen ami ezt kizárná. [...] A halál oka sem mérgezés sem pedig a lezuhanás nem lehetett.”³⁵

A bíróság Erdélyi Béla elmeállapotát is megvizsgálhatta. A vizsgálatot dr. Németh Ödön elmeszakértő és dr. Bakody Aurél orvosszakértő végezte. Véleményük szerint

„Erdélyi Béla etikailag fogyatékos egyén ugyan, azonban sem jelenleg nem szenved s a bűnvádi cselekmények elkövetésének idejében sem szenvedett akarat-

beli szabad elhatározási képességet kizáró vagy korlátozó elmezavarban vagy öntudatlanságban.”³⁶

A váltóhamisításokkal kapcsolatban az ügyben írásszakértőket is kirendeltek a váltókon szereplő aláírások eredetének meghatározása érdekében. Az írásszakértők megállapították, hogy egyik aláírás sem származik Forgács Annától és Dánielszky Miklóstól. Viszont kétséget kizáróan megállapították, hogy Filó József és Erdélyi Béla részt vett a hamisításban.

6.2. Az elsőfokú bíróság ítélete

A Budapesti Királyi Törvényszék az 1929. február 5. napján kelt B.XI.11.698/1927/531. számú ítéletében Erdélyi Bélát bűnösnek mondta ki

„a Btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság, Btk. 65. §-a szerinti kísérletének büntetében, amelyet úgy követett el, hogy Budapesten, 1927. május 8-napján és az ezt követő napokon, előre megfontolt szándékból veronálnak többszöri adagolásával megkezdte feleségének született Forgács Annának életét kioltani, e cselekményét azonban rajta kívül eső okból be nem végezhette, mivel Forgács Anna életét a szakszerű orvosi kezelés megmentette; – a Btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság büntetében, melyet úgy követett el, hogy az ausztriai Millstattban, 1927. évi augusztus hó 20-tól 24-ig eltelt öt nap alatt, a Pesentheiner hegyen a vizesés fensikjánál elvonuló szerpentin utról, feleségét született: Forgács Annát előre megfontolt ölési szándékból letaszította, amely cselekménye halálos eredménnyel nem járt, – majd ezt követően ugyancsak előre megfontolt szándékból veronállal megmérgezte és utána a halál bekövetkezésének siettetése céljából, 1927. évi augusztus hó 24-napján délben előre megfontolt szándékból, a nyakára szorított zsineggel megfojtotta, s ezáltal megölte”³⁷

Ezen túlmenően bűnösnek mondta ki 28 rendbeli magánokirathamisítás büntetében, 5 rendbeli közokirathamisítás büntetében mint felbujtót, valamint 2 rendbeli csalás büntetében, amely egy esetben kísérleti szakban maradt.³⁸

Ezért a bíróság Erdélyi Bélát a Btk. 278. §-ában meghatározott halálbüntetés helyett életfogytig tartó fegyházbüntetésre³⁹ és 10 évi hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának hasonló tartamú felfüggesztésére ítélte.⁴⁰

A törvényszék Borsos Ferencet bűnösnek mondta ki 2 rendbeli magánokirathamisítás büntetében, valamint 2 rendbeli csalás büntetében mint Erdélyi Béla tettestársa, amely egy esetben kísérleti szakban maradt. Ezért a bíróság 1 év börtönbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának hasonló tartamú felfüggesztésére ítélte. A szabadságvesztésbe beszámítani rendelt 6 hónap és 21 nap fogvatartásban töltött időt.⁴¹

Filó Józsefet bűnösnek mondta ki 11 rendbeli magánokirathamisítás büntetében, valamint csalás büntetében mint bűnszolgálati résztvevőt. Ezért a bíróság 1 év és 6 hónap

börtönbüntetésre és 10 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának hasonló tartamú felfüggesztésére ítélte. A szabadságvesztésbe 5 hónap és 21 nap fogva tartásban töltött időt beszámítani rendelt.⁴²

Dánielszky Miklóst bűnösnek mondta ki 2 rendbeli közokirathamisítás büntetében. Ezért a bíróság 6 hónap börtönbüntetésre és 5 év hivatalvesztésre és politikai jogai gyakorlásának hasonló tartamú felfüggesztésére ítélte.⁴³

A bíróság előírta, hogy a szabadságvesztés tartamát a megkezdésének napjától, a hivatalvesztést és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztését a szabadságvesztésnek, vagy a szabadságvesztés elévülésétől kell számítani.⁴⁴

6.3. Az ítélet indokolása

Az elsőfokú bíróság elfogadta Erdélyi Béla azon védekezését, hogy szerelemből házasodott össze Forgács Annával, azonban álláspontja szerint a hozományt sem vetette meg, mivel ekkor nem volt állása, keresete, ellenben ott volt a sok adóssága a kiállított hamis váltók miatt, melyek lejártá válszólóan közeledett.

Erdélyi Béla Forgács Anna irányába fennálló közömbösségét az is tanúsította, hogy a tárgyalás során egyetlen alkalommal sem védte meg az asszony becsületét, ha bármely tanú a felesége emlékét sértő kijelentést tett. Ezzel szemben kínosan ügyelt arra, hogy a saját becsületén ne essen csorba.

Erdélyi Béla vallomása szerint felesége morfiúmmal és kokainnal élt, amelyet több tanú is megerősített, így különösen a Belvárosi Színházhoz kapcsolódó személyek vallották azt, hogy narkotikumokkal élt Forgács Anna, melyre tekintettel külön orvost kellett foglalkoztatni. Ezzel szemben Forgács Anna közeli ismerősei egyöntetűen tagadták, hogy az asszony bármilyen szerrel élt volna, állításuk szerint gyógyszer sem szívesen vett be. A bíróság e körben Forgács Anna környezetében élők vallomását fogadta el, kiemelve, hogy nem életszerű az, hogy egy nem szerződött színésznő miatt külön orvost foglalkoztassanak, hiszen bármikor mondhatták volna neki, hogy többé nem léphet fel.

Erdélyi Béla veronál használatával kapcsolatban kifejtette a bíróság, hogy a vádlott nem tudta igazolni, hogy neki valójában mire kellett a gyógyszer, mivel nyilatkozata szerint álmatlanságban szenvedett, ennek ellenére csak 3 alkalommal írtak fel neki receptre veronált. Első alkalommal 1927 áprilisában, röviddel az életbiztosítás megkötését követően, majd májusban, amelyet követően majdnem meghalt a felesége mérgezés miatt. Ezután egészen augusztusig nincs szüksége veronálra. Majd augusztus 16. napján megpróbált recept nélkül veronálhoz jutni a gyógyszerészthől, végül másnap – harmadik alkalommal – receptre felíratta, amely után a felesége szervezetéből ismételtelen nagy mennyiségű veronált mutatnak ki. Az is Erdélyi védekezését gyengíti, hogy elmondása szerint a felesége halála után a megmaradt gyógyszert a földre kiszórta, és valószínűleg kisperték azt, miközben pont akkor lett volna a legnagyobb szüksége rá.⁴⁵

Erdélyi Béla balesettel kapcsolatos védekezését sem fogadta el a bíróság. Erdélyi elmondása szerint Forgács Anna súlyos fokú tériszonyban szenvedett. Ő megpróbálta elkapni feleségét, de már nem tudta, mert olyan gyorsan zuhant. Ezt követően mindenhol kereste, de nem találta, ezért elkezdett futni, hogy mentőexpedíciót szervezzon. A vádlott előadását azonban a helyszíni szemle megcáfolta, hiszen megállapításra került, hogy azon a helyen, ahol Forgács Anna lecsúszott, 6 méter széles füves, páfrányos terület van, így nem tűnhetett el azonnal a férje szeme elől. Ha Erdélyi Béla közelebb lépett volna az út széléhez, akkor láthatta volna, hogy hova esett a felesége, és a teljesen veszélytelen útvonalon a segítségére tudott volna sietni. Azonban Erdélyi annak a látszatát elkerülendő, hogy köze van a felesége lezuhanásához és esetleges halálához, inkább színjátékot előadva gyorsan elrohant mentőexpedíciót szervezni. Forgács Anna tériszonyát pedig a tanúvallomások cáfolták meg. Szülei szerint gyermekkorában egészen meredek sziklánál szedett málnát, illetve több tanú megerősítette, hogy a millstatti tóba benyúló helyen is tudott horgászni.

A bíróság nem adott helyt annak az érvelésnek sem, hogy a Forgács Anna nyakán talált nyomokat az a magasnyakú ing okozta, amelybe felöltöztették halála után, mivel a halott öltöztetését végző asszony már a test öltöztetését megelőzően foltokat látott a nyakon. Emellett a szakértők álláspontja szerint a nyaki sérülések Forgács Anna életében keletkeztek, minden más halálokot kizárva, kétséget kizáróan megállapítható, hogy a nyaki barázdák élön végrehajtott zsinegelés vagy megfojtás jelei, melyet veronál beadása által előidézett bódult állapotban hajtottak végre.

A bíróság a bizonyítékok együttes értékelése alapján megállapította, hogy a színésznő május 8-án kezdődő megbetegedése nem tekinthető sem természetes úton bekövetkezőnek, sem öngyilkosságnak, sem balesetnek, hanem kifejezetten más személy által előidézett veronálmérgezés volt, amelyet többszöri adagolásban adtak be részére, és mennyisége alapján megfelelő orvosi segítség nélkül Forgács Anna halálát idézhette volna elő. Továbbá Forgács Anna halála nem természetes úton létrejövő megbetegedés eredménye, nem a lezuhanás következménye, és nem is veronál okozta, hanem cukorspárga vagy függönyzsinór vastagságú eszközzel veronáltól bódult állapotban elkövetett zsinegelésé.⁴⁶

A törvényszék álláspontja szerint, annak ellenére, hogy sem a budapesti, sem a millstatti mérgezésnek nem volt szemtanúja, és Erdélyi Béla tagadja a cselekmény elkövetését, a sértett pedig már nem tud nyilatkozni, de Erdélyi Béla volt az egyedüli, aki a mérgezéseknél, a lezuhanásnál, valamint a sértett utolsó óráiban jelen volt, így a zsinegelést kizárólag Erdélyi Béla valósíthatta meg. Annak pontos időpontját azonban nem sikerült megállapítani, csak azt, hogy Erdélyi Béla délben történő strandra menetele előtt történt. A bíróság nem tartotta kizárhatónak azt sem, hogy Forgács Anna nyaka már akkor el volt szorítva amikor Thiem Hilda a szobában takarított, ezért siettetette Erdélyi a takarítás befejezését, valamint ezért volt az aszszony állig betakarva és adott ki hörgő hangokat.

Erdélyi Béla bűnösségét igazolja az is, hogy a strandolás után, amikor dr. Gáldy Nádorral megnézték a felesége állapotát, kopogás nélkül léptek be a szobába, ahová maga elé engedte Gáldyt. Erdélyi ezen, az illemmel merőben szemben helyezkedő viselkedése is azt igazolja, hogy tudta, hogy a felesége milyen állapotban van.

6.3.1. Az enyhítő és súlyosító körülmények

A törvényszék a büntetés kiszabása körében súlyosító körülményként értékelte, hogy Erdélyi Bélát korábban, az 1927 májusában elkövetett testi épség elleni bűncselekmény miatt jogerősen elítélték⁴⁷, a többszörös bűnhalmazatot, a terhére rótt vagyron elleni bűncselekmények vagyoni haszonszerzésre irányuló voltát, valamint a körmönfonságot, amellyel a csalást megvalósította. Enyhítő körülményt Erdélyi Béla vonatkozásában nem látott megállapíthatónak.⁴⁸

Borsos Ferenc vonatkozásában súlyosító körülmény a többszörös bűnhalmazat, a csalással kapcsolatos körmönfonság. Enyhítő körülmény a büntetlen előélete és a beismerése, valamint Erdélyi Béla befolyására való cselekvése.

Filó Józseffel szemben is súlyosító körülményként állapította meg a többszörös bűnhalmazatot, míg enyhítő körülményként a büntetlen előéletét, valamint, hogy Erdélyi rábeszélésére követte el a cselekményt.

Dánielszky Miklós esetén súlyosító körülményt nem észlelt, enyhítő körülményként értékelte a büntetlen előéletét, a beismerését, valamint Erdélyi befolyására való cselekvését.

A bíróság Filó Józsefet, Borsos Ferencet és Dánielszky Miklóst az enyhítő és súlyosító körülményekre figyelemmel ítélte a rájuk kiszabható fegyházbüntetés helyett börtönbüntetésre.

6.3.2. A jogorvoslati nyilatkozatok

A törvényszéki ítélettel szemben a vádlottak a bűnösség megállapítása miatt, Erdélyi Béla védője a vagyron elleni bűncselekmények minősítése és büntetési tétele miatt, valamint a gyilkossághoz és annak kísérletéhez kapcsolódóan a bűnösség megállapítása miatt, Filó József és Dánielszky Miklós védője a bűnösség megállapítás miatt és enyhítésért, míg Borsos Ferenc védője bűnösség megállapítása, valamint részben felmentésért, részben eltérő minősítésért és enyhítésért jelentett be fellebbezést.

7. A másodfokú bíróság döntése

A Budapesti Királyi Ítéltőablán a dr. Degré Miklós királyi ítéltőablai elnökből, dr. Kecskés Gábor és dr. Haris Andor királyi ítéltőablai bírákból álló tanács járt el, a vádat dr. Vargha József királyi főügyész képviselte.

A Budapesti Királyi Ítéltőabla az 1930. május 17. napján kelt B.IV.9273/1929/548. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét teljes terjedelmében helybenhagyta.

Kiemelte, hogy mind a négy vádlott esetén törvényes volt a minősítés a csalási és okirathamisítási bűncselekmények vonatkozásában, valamint a bűnösségük fokával azonos büntetést szabott ki az elsőfokú bíróság.

A másodfokú bíróság álláspontja szerint Erdélyi Béla a feleségének a szanatóriumi tartózkodása alatt újabb adag veronált adott be, mivel az állapota rosszabbodott. Az Igazságügyi Orvosi Tanács állásfoglalása szerint azonban a beteg állapotában önmagától nem következhetett volna be rosszabbodás. Figyelemmel arra, hogy a szanatóriumban az ápolók a családtagok látogatásakor akár hosszabb időre is elhagyják a kórtermet, Erdélyi Bélának lehetősége is volt újabb adagot beadni neki.

Az ítéletábra a gyilkossággal kapcsolatban rögzítette, hogy

„az Igazságügyi Orvosi Tanács véleménye szerint Erdélyiné halála a veronál mérgezésétől is bekövetkezett volna, de a vádlott, a ki már augusztus hó 20.-án felesége letaszításakor is abban a hitben volt, hogy az általa szervezett mentő expedíció a felesége holttestére fog találni, augusztus hó 24.-én már végleg elvesztette a türelmét, nem tudott beletörődni a várt halálának lassu léptekkel való közeledésébe, feleségének az általa már régen megásott sírjához való közeledésére megadta az utolsó lökést, a melynek az eszköze a: zsinag volt!”⁴⁹

Álláspontja szerint „az Erdélyi Béláné nyakán talált nyak-sérülések nem keletkeztek a lezuhanás alkalmával semmiképp, de nem keletkeztek sem a Priessnitz borogatástól, sem a koporsóba helyezés alkalmával, sem a hulla elváltozások, sem a kipállás, sem a halott ruházata által,– hanem azok zsinagszerű eszköznek a nyomása alatt jöttek létre.”⁵⁰ Erdélyi Béla tervét, hogy a jövőbeli anyagilag gondtalan élete érdekében feleségét megöli, előre nyugodtan megfontolta, és végig higgadtan tartotta magát a tervéhez.

A Budapesti Királyi Ítéletábra ítéletével szemben valamennyi vádlott, valamint Erdélyi Béla védője semmisségi panaszt terjesztett elő.

8. A Kúria döntése

Erdélyi Béla és társai ügyében a Kúria dr. Szeőke István tanácselnökből és dr. Bolla Árpád előadó bíróból álló tanácsa járt el, amely az 1931. február 10. napján kelt B.II.4495/1930/555. számú ítéletével a Dánielszky Miklós terhére rótt cselekmény minősítését 2 rendbeli közokirathamisítás vétségére módosította, ezért a vele szemben

kiszabott büntetést 1 hónap fogházbüntetésre és 3 év hivatalvesztésre és a politikai jogok gyakorlásának felfüggesztésére csökkentette, egyebekben az Budapesti Királyi Ítéletábra ítéletét nem érintette, a semmisségi panaszokat elutasította.

9. Erdélyi Béla perújítási kérelme

1938. január 17. napján Erdélyi Béla perújítási kérelmet terjesztett elő, amelyben új orvosszakértő kirendelését kérte arra hivatkozással, hogy az eltelt 10 évben az orvostudomány sokat fejlődött.

A kérelmet a Budapesti Királyi Törvényszék az 1938. április 9. napján kelt B.XII.1007/938/2. számú végzésével – vizsgálat és tárgyalás tartása nélkül – visszautasította, figyelemmel arra, hogy Erdélyi Béla nem jelölt meg új bizonyítékot, csupán új orvosszakértői vélemény beszerzését kérte.⁵¹

A Budapesti Királyi Ítéletábra az 1938. július 12. napján kelt B.IX.8333/1938/5. számú végzésével Budapesti Királyi Törvényszék végzésének indokait helyesnek fogadta el, és visszautasította a felfolyamodást.

10. Összegzés

A népszerű színész fiatalon, tragikus körülmények között bekövetkezett halála megrázta a korabeli magyar társadalmat, különösen Budapest előkelő polgárait, akik emiatt nagy számban vettek részt hallgatóságként az Erdélyi Béla és társai ellen indult büntetőügy bírósági tárgyalásán. Emellett a nagyfokú közérdeklődésre figyelemmel az újságok is rendszeresen beszámoltak a tárgyalóteremben történt eseményekről.

Forgács Anna halálához kapcsolódóan, a bűncselekmény körülményeinek felderítése érdekében a bíróság kiterjedt bizonyítást végzett, amely során számos tanút és szakértőt kihallgatott, valamint a tudomány állása szerint rendelkezésre álló valamennyi bizonyítási eljárást lefolytatott. Mindezek alapján a bíróság Erdélyi Béla következetes tagadása ellenére kétséget kizáróan meg tudta állapítani bűnösségét a felesége sérelmére elkövetett bűncselekményekben is.

A gazdag családba született Erdélyi Béla csalásokkal terhelt élete, manipulatív személyisége, valamint a sértett halálának előidézését célzó ismétlődő tettei alapján ezen ügy volt az 1920-as évek egyik legérdekesebb és legszettebb büntetőügye, melynek különlegességét a sértett, Forgács Anna személye is fokozta.

BORSOS, KITTI

Tod der Schauspielerin Anna Forgács

(Zusammenfassung)

Anna Forgács war in den 1920er Jahren ein aufstrebendes Talent des Budapester Vígszínház. Sie war nicht nur innerhalb des Theaters beliebt, sondern auch bei den Männern. Im Jahr 1925 lernte sie Béla Erdélyi, einen wohlhabenden Industriellen aus einer Fabrikantenfamilie, kennen und heiratete ihn.

Béla Erdélyi gab viel aus, zunächst finanziert von seinem Vater, später durch das Fälschen von Wechseln. Neben Wechseln versuchte er auch durch Versicherungen Geld zu beschaffen. So schlossen er und seine Frau gegenseitige Lebens- und Unfallversicherungen ab.

Etwas mehr als einen Monat nach Abschluss der Versicherung erkrankte Anna Forgács plötzlich und wurde mit Vergiftungssymptomen in ein Sanatorium eingeliefert.

Nach dem Verlassen des Sanatoriums reiste das Paar nach Millstatt in Österreich, wo Béla Erdélyi bei einem Spaziergang versuchte, seine Frau in eine Klippe zu stoßen, doch die Schauspielerin kam mit leichten Verletzungen davon. Nach dem Unfall verabreichte Béla Erdélyi seiner Frau eine große Menge Veronal, woraufhin sie am 24. August 1927 starb.

Das Königliche Strafgericht Budapest befand Béla Erdélyi des versuchten Mordes, des Mordes, mehrerer Fälle von privater und öffentlicher Urkundenfälschung sowie des Betrugs für schuldig, während seine Komplizen bei der Fälschung der Schuldscheine der privaten und öffentlichen Urkundenfälschung sowie des Betrugs für schuldig befunden wurden.

BORSOS, KITTI

Death of actress Anna Forgács

(Abstract)

Anna Forgács was an emerging talent of the Budapest Vígszínház in the 1920s. She was not only popular within the theatre walls, but also among men. In 1925, she met and married Béla Erdélyi, a wealthy industrialist from a family of factory owners.

Béla Erdélyi spent a lot, financed initially by his father and later by forging bills of exchange himself. In addition to bills of exchange, he also tried to get money through insurance, so he and his wife took out mutual life and accident insurance.

Just over a month after the insurance was taken out, Anna Forgács suddenly fell ill and was taken to a sanatori-

um with symptoms of poisoning. After leaving the sanatorium, the couple travelled to Millstatt, Austria, where during a walk Béla Erdélyi tried to push his wife into a cliff, but the actress escaped with minor injuries. Following the accident, Béla Erdélyi gave his wife a large amount of veronal, which caused her death on 24 August 1927.

The Budapest Royal Criminal Court found Béla Erdélyi guilty of attempted murder, murder, several counts of forgery of private documents, forgery of public documents and fraud, while his accomplices in the forgery were found guilty of private forgery, public forgery and fraud.

Jegyzetek

¹ Vö. Forgács Anna (szócikk). In SCHÖPFLIN Aladár (szerk.): *Színművészeti Lexikon 2. Favariné–Komjáti Ferenc*. Budapest, 1929. Országos Színészegyesület és Nyugdíjintézete, 54. p.

² HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 4. napján kelt B.XI.11.698/486-1927. számú jegyzőkönyve. 22. p.

³ PINTÉR István – SZABÓ László: *A század nevezetes bűnügyei A modern magyar pitaval*, Budapest, 1964. Minerva, 137. p.

⁴ Kép forrása: Letartóztatták dr. Erdélyi Bélát, a rejtélyes módon meghalt Forgács Anna színésznő férjét. *Pesti Hírlap*, 1927. (augusztus 30.) 195. sz. 9. p., Arcanum Újságok.

⁵ Ebben az időszakban egy gyári munkás körülbelül évi 1300–1500 pengőt keresett. Vö. POGÁNY Ágnes: Munkabérek a két világháború közötti Magyarországon. *Történelmi Szemle*, 1989. 1. sz. 72. p.

⁶ PINTÉR–SZABÓ 1964. 140. p.

⁷ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 22. napján kelt jegyzőkönyve. 37. p.

⁸ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 11. napján kelt jegyzőkönyve. 4. p.

⁹ Uo. 57. p.

¹⁰ Uo. 59. p.

¹¹ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 18. napján kelt jegyzőkönyve. 13. p.

¹² Uo.

¹³ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 4. napján kelt jegyzőkönyve. 23. p.

¹⁴ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 22. napján kelt jegyzőkönyve. 22. p.

¹⁵ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 15. napján kelt jegyzőkönyve. 5. p.

¹⁶ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1929. február 5. napján kelt B.XI.11.698/1927/531. számú ítélete. 57–58. p.

¹⁷ Uo. 60. p.

- ¹⁸ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 29. napján kelt jegyzőkönyve. 53. p.
- ¹⁹ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1929. február 5. napján kelt B.XI.11.698/1927/531. számú ítélete. 61. p.
- ²⁰ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. november 22. napján kelt jegyzőkönyve. 121. p.
- ²¹ Vö. A klagenfurti törvényszék hitvesgyilkosság gyanúja miatt kérte Erdélyi Béla dr. letartóztatását a budapesti rendőrségtől. *A reggel*, 1927. (augusztus 29.) 35. sz. 2. p.
- ²² HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Ügyészség 1928. július 3. napján kelt 58454/1928.kü. számú vádirata. 1. p.
- ²³ Uo. 2. p.
- ²⁴ Gerencsér Józseffel szemben az eljárás nem volt lefolytatható, mert megszökött. Ismeretlen helyen tartózkodása okán a Budapesti Királyi Büntető Törvényszék vizsgálóbírája 1927. október 21. napján B.11.698/63-1927. számon nyomozó levelet bocsátott ki vele szemben. Vö. HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. november 17. napján kelt jegyzőkönyve. 4. p.
- ²⁵ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Ügyészség 1928. július 3. napján kelt 58454/1928.kü. számú vádirata. 3–4. p.
- ²⁶ Kép forrása: Millstattban megfojtással fenyegette feleségét Erdélyi ... *Friss Ujság*, 1928. (november 5.) 266. sz. 1. p., Arcanum Újságok.
- ²⁷ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. november 20. napján kelt jegyzőkönyve. 52. p.
- ²⁸ Uo. 75. p.
- ²⁹ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 1. napján kelt jegyzőkönyve. 4. p.
- ³⁰ Uo. 7–8. p.
- ³¹ Uo. 10–11. p.
- ³² Uo. 19–20. p.
- ³³ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. december 4. napján kelt jegyzőkönyve. 12–13. p.
- ³⁴ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1928. november 24. napján kelt jegyzőkönyve. 32. p.
- ³⁵ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1929. január 17. napján kelt jegyzőkönyve. 14–15. p.
- ³⁶ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1929. január 22. napján kelt jegyzőkönyve. 53–54. p.
- ³⁷ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1929. február 5. napján kelt B.XI.11.698/1927/531. számú ítélete. 2. p.
- ³⁸ Uo. 3–9. p.
- ³⁹ Erdélyi Bélával szemben a Btk. 278. §-a alapján halálbüntetést kellett volna kiszabni, azonban a Btk. 12. §-a kimondta, hogy az elkövetés helyén érvényben lévő büntetést lehet alkalmazni. Ausztriában a halálbüntetést ekkor már eltörölték, ott ezen cselekményért életfogytig tartó súlyos börtönbüntetés volt csak kiszabható. Figyelemmel arra, hogy ilyen büntetési nem a magyar szabályok szerint nem volt, így a törvényszék az életfogytig tartó súlyos börtönbüntetésnek leginkább megfelelő, életfogytig tartó fegyházbüntetésre ítélte Erdélyi Bélát.
- ⁴⁰ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1929. február 5. napján kelt B.XI.11.698/1927/531. számú ítélete. 14. p.
- ⁴¹ Uo. 9–15. p.
- ⁴² Uo. 11–15. p.
- ⁴³ Uo. 13–15. p.
- ⁴⁴ Uo. 15–16. p.
- ⁴⁵ Uo. 140–141. p.
- ⁴⁶ Uo. 120. p.
- ⁴⁷ A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék az 1928. április 13. napján kelt B.XXXV.15.367/1927/9. számú ítéletével Erdélyi Bélát a Btk. 299. § 2. tételébe ütköző és aszerint minősülő párviadal szabályainak megszegésével elkövetett súlyos testi sértés büntette miatt 6 hónap börtönbüntetésre ítélte, mivel a Budapesten 1927. június 30. napján Elek Istvánnal vívott párviadal közben a vezető segéd „Állj!” vezényszava után Erdélyi Béla az ellenfelét átkarolta és a földre rántotta. A földön dulakodva ellenfelének orrát megharapta, és ezzel sérülést okozott neki, így Erdélyi Béla a párviadal kölcsönös egyetértéssel megállapított szabályait megszegte. Az elsőfokú bíróság ítéletét a Budapesti Királyi Ítéletábrla az 1929. március 12. napján kelt B.I.8134/1928/14. számú ítéletével helybenhagyta. HU BFL VII.5.c. 15367/1927.
- ⁴⁸ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Büntető Törvényszék 1929. február 5. napján kelt B.XI.11.698/1927/531. számú ítélete. 150. p.
- ⁴⁹ HU BFL VII.5.c. 11698/1927. A Budapesti Királyi Ítéletábrla 1930. május 17. napján kelt B.IV.9273/1929/548. számú ítélete. 39–40. p.
- ⁵⁰ Uo. 24–25. p.
- ⁵¹ HU BFL VII.5.c. 1007/1938. Budapesti Királyi Törvényszék 1938. április 9. napján kelt B.XII.1007/938/2. számú végzése.

